

LEGA in VELIKOST

- **ob Atlantskem oceanu**
- **sestavljajo jo šest držav: Francija, Belgija, Nizozemska in Luksemburg (ležijo na kopenskem delu Evrope), Velika Britanija in Irska (sta otoški državi in skupaj tvorita Britansko otočje)**

VELIKA BRITANIJA NI ISTO KOT ANGLIJA

- **Anglija zajema le južni in srednji del države. Na goratem severu leži Škotska, samostojni enoti pa sta tudi polotok Wales na zahodu in severna Irska, ki je del sosednjega otoka Irske.**
- **Uradno ime Velike Britanije je ZDRUŽENO KRALJESTVO ANGLIJE, ŠKOTSKE, WALESA IN SEVERNE IRSKE.**

GOSPODARSTVO

- **ker je zgradila najmočnejše ladjevje na svetu, je postala prva pomorska sila na svetu**
- **z izgradnjo Evropredora, je bilo njene delne izoliranosti od dogajanja na kopnem delu Evrope, za vedno konec**

POVRŠJE

- dokaj enolično
- ločimo tri osnovne tipe površja:
  - a) nižji svet (najpomembnejši za življenje- Nizozemska)
  - b) stara uravnavana gorovja (peninsko gorovje v Veliki Britaniji, Ardeni v Belgiji in Centralni masiv v Franciji)
  - c) mladonagubana gorovja (Francoski del Alp in Pirenejev, Mont Blanc- najvišja gora v Evropi- 4807 m)

- V času ledenih dob je bil prekrit velik del Britanskega otočja. Ledene gmote so s svojo težo preoblikovale površje. Posledica tega so številna ledeniška jezera (največ jezer je na Škotskem).

PODNEBJE

- tipično oceansko podnebje (imenujemo ga tudi atlantsko podnebje).**
- Zanj so značilne:**
  - a) majhne temperaturne razlike med poletjem in zimo, dnevom in nočjo**
  - b) dež pada celo leto- ni suhih dob**
- Vzrok za tako podnebje:**
  - a) stalni zahodni vetrovi, ki iznad oceana prek Britanskega otočja prinašajo vlažen zrak v notranjost Evrope**
  - b) ker zadenejo ob nekoliko višje površje, je padavin več (zahodni del Irske in VB)**
  - c) pomemben klimatski dejavnik je močan vpliv zalivskega toka**

RASTJE

- nekdanje naravno rastje (listnati gozdovi) je v zahodni Evropi že močno izkrčeno, v pokrajini danes prevladujejo travniki, pašniki in njive in od tod tudi ime **ZELENA EVROPA** (angleška travica)

ZNAČILNOSTI POSAMEZNIH DRŽAV V ZAHODNI EVROPI

NIZOZEMSKA:

- **glavno mesto je Amsterdam**
- **visoka gostota poselitve**
- **HAAG (sedež vlade in parlamenta)**
- **Kmetijske panoge:**
  - a) **vrtnarstvo (cvetličarstvo, zelenjava)**
  - b) **poljedelstvo (žita, krompir, sladkorna pesa, ječmen, pšenica)**
  - c) **specializirana mlečna živinoreja**
- **največja znamenitost na Nizozemskem so mlini na veter**

LUKSEMBURG

- **glavno mesto je Luksemburg**
- **germansko prebivalstvo, francoski priseljenci**
- **gospodarstvo: osnova je jeklarstvo (razvila zaradi domače železove rude in uvoženega črnega premoga)**

FRANCIJA

- **glavno mesto je Pariz**

- je redkeje poseljena od Beneluxa (Belgija, Nizozemska, Luksenburg) in ima nižjo stopnjo urbanizacije (70%)
- bolj poseljene so nižine, hribovja so neposeljena
- kmetijstvo:
  - a) posodobljeno, samooskrbne polikulture do 2. sv. Vojne, potem jih tržno usmerijo
  - b) v hribovitih pokrajinah je živinoreja (pašna, ponekod mlečna)
  - c) pomembna je predelava pšenice in je tudi največja izvoznica pšenice
  - d) Francozi so znani, kot največji sladokusci v Evropi. Specializirani so za prehranske izdelke (francoski siri in vina)
  - e) Leta 1993 so v bližini Ponza odprli zabavišni park Disneyland.

IRSKA

- glavno mesto je Dublin
- to je zeleni otok (popolnoma brez surovin, samo šota)
- kmetijstvo:

- a) **tržno usmerjena ovčjereja, govedoreja**
- b) **intenzivna mlečna živinoreja je nastala samo v okolici večjih mest**
- **industrija se ni razvila zaradi pomanjkanja surovin**
- **v tujini živi okoli 16 milj. Ircev.**

BELGIJA

- **glavno mesto je Bruselj**
- **stara industrija: usmerjenost v metalurgijo in strojno industrijo (uspešno do 2. svetovne vojne)**
- **nova industrija:**
  - a) **nova lokacija, kjer je veliko pristanišč (pomembna za transport surovin)**

- b) Sodobne panoge (kemična, električna, prehrabena,..)**
- velika stopnja urbanizacije (96%)**

VELIKA BRITANIJA:

- glavno mesto je London**
- kmetijstvo: glavna panoga je živinoreja. V poljedelstvu prevladuje pšenica, ječmen, krompir in sladkorna pesa. Ribišstvo. Dva razloga za visoko razvitost kmetijstva:
  - a) zgodnja industrijska revolucija (gradnja mest)**
  - b) Agram (uvajanje mehanizacije)****
- visoka stopnja tržne usmeritve (večino pridelajo samo in izvozijo)**
- industrija.**

- a) **stare industrijske panoge (metalurgija, tekstilna, domače surovine- železova ruda)**
  - b) **novе industrijske panoge: pojavijo se po 2. svetovni vojni. Razlogi: menjava energetske vire, konkurenca v svetu. Črna in barvna metalurgija, avtomobilska, letalska, ladjedelniška, kemična,...**
- **prebivalstvo: neenakomerna poselitev (90% živi v nižinski Angliji, ostale pokrajine so redko poseljene)**
  - **turizem: največ obiskovalcev privablja znamenitosti londonskega notranjega mesta. V Londonskem stolpu (Tower of London), nekdanja ječa, zdaj hranijo kronske dragulje. V Westminsteru so stavbe parlamenta (Westministerska opatija, Westministerska stolnica in Buchinghamska palača)**

NESSIE - pošast iz jezera Loch Ness

V Loch Nessu živi dolgovratna pošast, ki ji je ime Nessie, se je in se še vedno govori po škotskih pubih. Ta mit pa se je konec sedemdesetih preselil tudi v britanski parlament, kjer je več tednov zaposloval misli poslancev. Britanski konservativci so znani po svoji trezni glavi, zato se članek, ki ga je objavil Daily Mirror, sliši res neverjetno. Leta 1979 naj bi britanska vlada razmišljala o nakupu delfinov s pomočjo katerih bi v Loch Nessu izsledili pošast. Tedanje ministrstvo za okolje, je bilo namreč prepričano,

da bi se na škotskem povečal turizem, če bi svetu dokazali, da v temačni vodi res prebiva Nessie Akademija je celo priznala, da je leta 1972 trenirala delfine, na katere so namestili kamere, ki bi posnele vsak večji predmet v vodi. Čeprav se je vlada v preteklosti trudila za Nessijino nedotakljivost, jim to ni uspelo. Po zakonu o divjadi iz leta 1981 lahko Nessie ujamete, ustrelite ali razstrelite. Pa uspešen lov!

LEGENDA O DEČKU, KI LULA

Nedaleč stran od Velikega trga stoji znameniti kip dečka, ki lula (Manneken - Pis). O njem kroži kar nekaj legend, najbolj pa se je »prijela« tista, ki pravi da je šlo za sina enega od bogatih plemičev, ki se je izgubil. Oče ga je več dni iskal, nato ga je našel ravno v trenutku, ko je deček lulal. Veseli oče je trenutek, ko je našel sina, s kipom ovekovečil za vedno. Po drugi legendi pa se je deček polulal na vžigalno vrvico za eksploziv in tako rešil mestno hišo pred porušenjem.

